

Verslag

Omschrijving: **Bijeenkomst maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water Oegstgeest**

Vergaderdatum en –tijd: Dinsdag 12 oktober 2021, 15:30 – 18.00 uur

Vergaderplaats: Raadszaal gemeentehuis

Aanwezig: Zie lijst genodigden in bijlage I op pagina 7
Marianne van Veldhuizen, Jaco Sira – gemeente
Rick Lieverse en Marieke Teunissen – Eco Consult

Verslag van:
Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:
12 oktober 2021

1. Welkom, aanleiding en voorstellen

Marianne van Veldhuizen opent de bijeenkomst en eenieder stelt zich kort voor. Wethouder Glasbeek is helaas verhinderd.

Marieke en Rick nemen aan de hand van de presentatie de deelnemers mee in de eerste aanzet voor het nieuwe beleidsplan. In dit verslag zijn vooral de aanvullingen en tips van de deelnemers vermeld. Van een tweetal organisaties zijn naderhand nog berichten ontvangen, deze hebben we als bijlage II toegevoegd.

2. Enquêtes

De **enquête voor inwoners** op het DoeMee-platform is door 159 inwoners ingevuld. Gevraagd wordt in hoeverre dit representatief kan worden genoemd ten opzichte van de ongeveer 25.000 inwoners en 700 deelnemers aan het platform. Marianne geeft aan tevreden te zijn over het aantal respondenten, als je dit aantal afzet tegen het aantal deelnemers dat bij een fysieke bijeenkomst te verwachten is. In hoeverre is het een representatieve afspiegeling van alle inwoners? Reactie achteraf van gemeentelijke dataspecialist over de respondenten:

‘De gemiddelde leeftijd is ruim 54 jaar, ongeveer voor de helft verdeeld over man en vrouw en zeer evenredig verdeeld over de verschillende gebieden in Oegstgeest. Het is echter niet het doel van het Doemee-platform om een representatieve populatie te hebben. Iedereen mag zich namelijk inschrijven en wij doen niet aan gestuurde acquisitie, maar alleen aan passieve werving. Hierdoor mag iedereen meedoen, maar niemand moet meedoen.’

3. Opzet beleidsplan en waar we nu staan (Marieke)

Marieke geeft een toelichting op de beoogde inhoudsopgave van het nieuwe beleidsplan en brengt in beeld wat er aan input is opgehaald. Dit levert de volgende vragen en aanvullingen op van de deelnemers:

- **Kengetallen:** 34 hectare vijvers ten opzichte van 50 hectare groen: klopt dit getal wel? Gevoelsmatig is dit namelijk nogal veel. Zit de Klinkenbergerplas hier

wel of niet bij? Dit is naderhand gecontroleerd: dit is inclusief de Klinkenbergerplas.

- **Kengetallen:** dit roept nog wel wat vragen op, zoals hoe wordt omgegaan met openbaar toegankelijk particulier groen? Of groot groen van aangrenzende gemeenten (bv. Leidse Hout). In het plan nog verder verfijnen en goed definiëren.
- **Park Landskroon:** heeft lage ruimtelijke kwaliteit (vooral veel gras, weinig variatie).
- **Verstening:** deelnemers signaleren dat in hun beleving verstening van tuinen aan het toenemen is. Geopperd wordt om de mogelijkheden voor invoering 'tegeltax' in te voeren, dan wel in het bestemmingsplan regels te stellen. Met name vanuit Omgevingswet zouden hiervoor straks betere mogelijkheden moeten komen. Ander idee is om vooral in te zetten op stimulering en voorlichting vanuit de gemeente aan nieuwe inwoners van huizen met tuinen, makelaars en hoveniers.
- **Ecologisch beheer:** de invoering van 2x maaien per jaar leidt nog maar heel geleidelijk naar een grotere kruidenrijkdom. Hiervoor zouden meer open plekken moeten ontstaan zodat kruiden een kans krijgen. Nu is het overwegend gras en hierdoor minder aantrekkelijk. Inzaaien is wellicht een goede optie, maar dan wel met een inheems op de bodem afgestemd zaadmengsel (zand, veen en klei komen afwisselend voor). Goed voorbeeld is het Lotte Stam Beesepad.
- **Schoolpleinen:** er zijn 12 scholen in Oegstgeest, een paar hiervan hebben inmiddels een groen schoolplein gekregen, maar hier ligt nog ruimte voor vergroening. Inzetten op meer schooltuinen zou ook een leuk idee zijn. Nu zijn er slechts 2 scholen (Daltonschool en Montessori) die een eigen schooltuin hebben.
- **Moes- en pluktuinen:** moestuin in het openbaar groen bestaat nu niet. Wel is er een kruidenpluktuin aan de Irislaan bij het winkelcentrum en een openbare boomgaard in het Vroege Vogelspark de wijk Poelgeest (behoeft groeiplaatsverbetering) en een groot volkstuinten complex (circa 120 tuinen met een beperkte wachtlijst). Of een openbare moestuin voorziet in een behoefte is de deelnemers niet duidelijk. Belangrijk is dan wel dat het lokaal gedragen wordt.
- **Honden:** overlast van loslopende honden en uitwerpselen wordt op diverse locaties ervaren, met name de Klinkenbergerplas is een bekend voorbeeld. Hier zou betere bebording, inrichting en handhaving tot verbetering kunnen leiden. Overigens is er momenteel hondenbeleid in ontwikkeling, bv. aanwijzen loslooplegebieden in de wijken. Vanuit het beleidsplan Groen & Water is het belangrijk om het als knelpunt te benoemen.
- **Bescherming** van groen bij ruimtelijke ontwikkelingen: bestaand waardevol groen zou als uitgangspunt genomen moeten worden voorafgaand aan de start

Verslag van:
Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:
12 oktober 2021

van planvorming. De gemeentelijke bomenlijst en straks de groen-blaauwe structuurkaart vormen hiervoor dan een basis.

Verslag van:
Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:

12 oktober 2021

4. Impressie groen & water (Rick)

Kenmerkende aspecten van het groen en water in Oegstgeest.

- Groen met **cultuurhistorische** roots. Ook groen in de wijken is geïnspireerd door de buitenplaatsen/landgoederen. Architectuur in groene grandeur.
 - Vraag: Kan een hoge linde haag zoals bij de achterzijde AH ook bij de parkeerplaats Irislaan? Hier staan nu forse Liquidambers (amberbomen).
 - Foto op dia 27 betreft geen Grand Canal Oud Poelgeest maar een oude gracht.
 - Bij de dia over het versteende plein aan de Koninginnelaan: er worden bomen geplant in trottoirs van omliggende straten, het zgn plein is de rijbaan/kruispunt.
 - Met 'beter benutten' wordt toch niet bedoeld dat recreatie en economie de bovenhand moeten gaan voeren? Antwoord: dit wordt zeker niet bedoeld, insteek is dat cultuurhistorische waarden beter tot hun recht zouden kunnen komen met evenwichtige aandacht voor alle aspecten die hierbij een rol spelen.
- Onderlinge **verbindingen** kunnen sterker, het is nu soms erg versnipperd.
 - Directe groen-recreatieve verbinding Mien Ruyspark met Klinkenbergerplas zou van grote toegevoegde waarde zijn.
 - Fraaie zichtlijn vanaf Nieuwe begraafplaats naar Groene kerkje is aan het dichtgroeien.
 - Lanen zijn erg mooi maar wel uniform, meer diversiteit in soorten en leeftijd zodat het minder kwetsbaar wordt. Zoek een evenwicht tussen enerzijds behoud van architectonische waarde en anderzijds inspelen op toekomst.
- **Inrichting beheer en gebruik**
 - Bij vervanging van lanen mogen inwoners zelf boomsoorten kiezen uit een voorselectie van de gemeente. Er is de laatste jaren regelmatig voor amberbomen gekozen, dit zou meer divers kunnen. Een voorbeeld is de brede berm aan de Marelaan waarin verschillende boomsoorten zijn aangeplant.
 - Aan verbetering van groeiplaatsen wordt al veel gedaan. Grotere boomspiegels waar ook inwoners wat in kunnen zetten is wenselijk?
 - Bij de bermen wordt nu alles bijna in 1 dag gemaaid; waar moeten insecten dan heen? Gelukkig zijn er nog groene tuinen. Graag meer gefaseerd maaien en delen laten overstaan.

- Het is nu op bepaalde plekken erg druk, houd in de gaten dat er ook rustige plekken moeten blijven.
- De Vlindertuin wordt door omwonenden onderhouden, voorheen door MEC. Was lang te schaduwrijk waardoor er geen vlinders meer kwamen.
- Hoogspanningszone wordt sinds enkele jaren extensiever gemaaid; het moet zich daar ecologisch nog verder ontwikkelen. Er zijn voorstanders van het ondergronds maken van de hoogspanning, dit zou een ramp zijn wanneer alles op de schop gaat. Uitgangspunt is overigens – mocht het ondergronds gaan – dit dan middels een boortechniek gebeurt zodat de schade zoveel mogelijk beperkt blijft. Ander zorgpunt is dat er mogelijk gelijktijdig groen gaat verdwijnen (bv. voor parkeren of extra wonen?).
- Ruimte voor ecologie is aanwezig... het kan meer worden verfijnd en op meer locaties.
- Het Zuid-Hollands Landschap werkt met beheerplannen voor haar terreinen. Zij zijn bij de terreinen in Oegstgeest vooral gericht op natuurlijk beheer met respect voor de cultuurhistorie (o.a. meer mantel-zoom vegetatie).

Verslag van:
Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:
12 oktober 2021

- **Water**

- Oude waterlopen zijn behouden onder hoogspanningszone, zie eventueel Topotijdreis.nl (gevraagd wordt of er inrichtingsplan van de hoogspanningszone beschikbaar is. Dit blijkt niet het geval)
- Water is gekoppeld aan fors groen.
- Pastoorswetering en vijver Admiraal de Ruijterlaan zijn niet zichtbaar en kunnen meer worden gekoppeld met ecologie.
- Deel Elsgeestepolder binnen gemeentegrenzen ook meenemen: belangrijk weidevogelgebied (leeuweriken, gele kwikstaarten). De polder zou nog de oorspronkelijke verkaveling kennen. Belangrijk is in ieder geval dat er rommelhoekjes blijven bestaan als schuil- en voedselplekken voor vogels. Ontwikkelingen in het deel van gemeente Teylingen lijken niet goed voor de natuurwaarden.

5. Visie

Grootschalig groen verbinden met kleinschalig groen (symbool: kralenketting met grote en kleine kralen (parels).

Aantrekkelijk voor mens, plant en dier en van belang voor klimaat.

Passend bij de identiteit = landgoed en natuur.

Hoe passen tegeltuinen hierin?

6. Groenblauwe structuren

Zichtlijnen behouden en versterken.

Water in Bos van Wijckerslooth op de kaart toevoegen.

Kwaliteit kan beter en oevers meer integreren in het groen.

- Groen op de kaart moet richtinggevend zijn voor het bestaand groen (= behouden en versterken).
- Compensatie door gelijkwaardig groen is nodig. Kan het op vergelijkbare wijze als met de bestaande eis van 25% sociale woningbouw bij nieuwbouw? Belangrijk is om behoud van de huidige groenkwaliteit voorop te stellen.
- Bij het inzetten van groennormen ook de tuinen meenemen. Hoe kunnen we bijhouden hoeveel m² aan tuinen wordt versteend?

Verslag van:

Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:

12 oktober 2021

7. Parken en Landgoederen

Instemming bij alle voorgestelde beleidslijnen.

8. Biodiversiteit

Instemming bij alle voorgestelde beleidslijnen.

Bij Sovon is meer bekend over de aanwezige vogels. Van sommige soortgroepen is ook meer bekend vanuit excursies en andere activiteiten (o.a. grootoorvleermuis op Rhijngeest/ZHL).

Beschikbare informatie over permanente verblijfplaatsen is welkom (**Allen**: graag naar Marianne sturen). Er is geen structurele monitoring, meer lokaal af en toe. Oegstgeest is vermaard vanwege haar paddenstoelen (grond mag niet worden geroerd), vleermuizen en korstmossen. Ook gebruik maken van NDFF; deze database is nog in ontwikkeling en daarmee nu vaak nog niet specifiek genoeg.

9. Duurzaamheid en klimaat

Instemming bij alle voorgestelde beleidslijnen.

Term natuurinclusief bouwen introduceren.

Klimop is belangrijk voor afvangen fijnstof.

Op alle scholen groene daken zou ook veel bijdragen.

Boomspiegels verfraaien.

10. Participatie

Instemming bij alle voorgestelde beleidslijnen.

Rol gemeente: voorlichten en faciliteren.

MEC richt zich op specifieke doelgroepen, vooral kinderen.

Bij het onderhoud wijkpark Poelgeest worden de knotwilgen door omwonenden jaarlijks gesnoeid.

In het Bos van Bosman (buiten Oegstgeest) vindt jaarlijks een opruimactie plaats: leuk, betrokkenheid en schoner. Bos is van de gemeente, organisatie van de actie doen wijkcomité en gemeente samen. Misschien kan dit navolging krijgen in Oegstgeest?

In Leiden werkt men met een convenant voor onderhoud van boomspiegels. In Oegstgeest is het vrij. Er wordt door schoffelaars rekening mee gehouden en gaat prima op deze manier. Bij grotere percelen is een overeenkomst in ontwikkeling.

Graag ook in het plan **Best practices** opnemen. Bijvoorbeeld fracture pruning (breuksnoei) in Oud Poelgeest bij veterane bomen door firma Hoek. Resultaat is goed bij eik en linde. Leren van elkaars beheer bij andere landgoederen of gemeentegroen.

Spelen in het groen kan verschillend worden gezien: huttenbouwen of spelen met speeltoestellen. Over huttenbouwen zijn afspraken gemaakt (laat het vooral in de vakanties mogelijk zijn).

MEC en cultuurhistorische vereniging beschikken al over meerdere groene ommetjes, ook gemarkeerde (je kunt ook zelf een route uitzoeken). Hier kan meer bekendheid aan worden gegeven. **Allen**: graag info over beschikbare routes opsturen naar Marianne.

Verslag van:
Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:
12 oktober 2021

11. Inrichting, beheer en gebruik

Instemming bij alle genoemde beleidslijnen.

Snippergroen verkopen kan als het maar groen blijft. Hoe om te gaan bij overlast door bomen is uitgewerkt in bomenbeleid, het is niet nodig om dat in het nieuwe beleidsplan op te nemen. Niet alle bomen in Oegstgeest hebben trouwens dezelfde bescherming binnen de verordening, dit is een bestaand kritiekpunt vanuit de Bomenbond.

Invasieve exoten: Fallopia (Japanse duizendknoop) bij Klinkenbergerplas, Reuzenberenklauw.

12. Afsluiting

Verslag wordt gestuurd; graag aangeven of het klopt. Aanvullingen n.a.v. het verslag zijn welkom.

Conceptrapport en -kaart worden begin november voor een schriftelijke reactie toegestuurd.

Verslag van:
 Maatschappelijke organisaties
 Beleidsplan Groen & Water

Datum:
 12 oktober 2021

Bijlage I – aanwezigen / genodigden

Organisatie

Adviescommissie Groen en Natuur (AGN)	
Milieu Educatie Centrum Oegstgeest (MEC)	
IVN Leidse Regio	
Werkgroep Behoud het Bos van Wijckerslooth	
Stichting Erfgoed Oud Poelgeest	
Zuid Hollands Landschap	
Bomenbond Rijnland	
- Hoogheemraadschap van Rijnland (verhinderd)	-

BIJLAGE II – ontvangen reacties

Verslag van:
Maatschappelijke organisaties
Beleidsplan Groen & Water

Datum:
12 oktober 2021

IVN

Dank voor gisteren. Het was heel informatief. Ik heb nog een paar vragen en opmerkingen.

Water: In het overleg met Rijnland zou het goed zijn om te vragen naar soortenbesparend baggeren. Vaak wordt bij baggeren een hele habitat tenietgedaan.

Groen:

1. Bomen langs de N444 (Haarlemmertrekvaart). Er is ooit sprake geweest van kappen omdat deze bomen te dicht bij de weg zouden staan. Dat is gelukkig niet gebeurd. Wat is de stand van zaken nu?
2. Het zou mooi zijn als ook bomen in particuliere tuinen onderhevig zouden zijn aan een kapvergunning. Wel met wat criteria erbij. Leiden gaat daar bij mijn weten verder in dan Oegstgeest
3. Meer sinusbeheer zou mooi zijn.
4. Zoals opgemerkt: vergeet de Elsgeestepolder niet.

WBBW

Dat was een goede bijeenkomst groen en water, afgelopen dinsdagmiddag. We mochten nog iets laten horen als wij daar behoefte aan hadden, bij dezen.

Het ging erg veel over groen en gras en bomen en oevers, weinig over water. Dat vond ik jammer, want ik heb zelf ook weinig kennis over waterkwaliteit, waterberging, waterpeil en alles wat leeft in het water. Jammer ook dat er niemand was van het Hoogheemraadschap.

Rick Lieverse en Marieke Teunissen lieten ons heel veel mooie plekjes in onze gemeente zien, dat was natuurlijk prettig, en enkele plaatjes waar het beter kan. Als er tijd was geweest voor de rondvraag had ik willen zeggen dat we nu niet tevreden achterover moeten leunen. Zeker, Oegstgeest heeft veel en mooi groen, maar het zal veel inspanning vragen om dat zo te houden en te verbeteren.

Ik ben erg benieuwd naar die visiekaart en hoop dat er namen op komen. Veel kaarten in de overigens prachtige Dorpsatlas zijn erg onduidelijk vanwege het ontbreken van namen.

Idee voor titel: Water en Groen Verbinden. Want 'water' moet zeker in de titel, en er moet nog veel worden verbonden.